

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарии А. Пајевића у Новом Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

РОДИО СЕ ХРИСТОС!

Родио се Христос, али не за маме,
Који-по се плаше и од своје сенке,
Којима се вије по свакоме ветру
Кукавичје перо врх срамне челенке.

Родио се Христос, али не за рђе.
Којима се спава, кад је дора рада.
Што од срца свога од бога им дана
Надрифиловски прави накарада.

Родио се Христос, али не за слепце,
Што су сами себи очи ископали,
Не би ли им други, окати и бесни
Из милости пукне мрву хлеба дали.

Родио се Христос, родно се, јесте,
Али не за оне, који се продају,
Кад је народ срећан, с њим срећу деле,
А кад народ страда, тад га не познају.

Родио се Христос, али не за оне
Што немају вере у божију правду,
Који се клањају страшили свакоме,
Као неком диву, неком несавладу.

Родио се Христос, који ће да куша;
Је л' нам вера тврда, — п'онда д' спасава.
Родио се Христос, кој' се распег' даје
Али не уступа, нит' се понижава.

О, Христос се роди, српски роде драги, —
Са храма светих поздравља те звоно:
Христос ће те наћи, ако се не скриваш;
Христос ће те спасти, ако nisi клон'о.

Христос ће помоћи, ал не чудом повим,
Већ примером својим који свету пружа.
Веруј у ту помоћ и у снагу своју,
Ова вера нек те бојански оружа!

* * *

Шетња по Новом Саду.

CCIV.

Боже мој, како је природа то мудро удесила, да после толико недеља поста, кад човек само клечи, моли се богу и једе киселице и посног пасуља, долази на једанпут божић, кад сме бити весео, јести крменадле и по слами се ваљати.

Али тај „иберашунг“ није само у овом случају, него га је природа и иначе у својим пословима мудро удесила и спровела.

Ево на пример.

После оних силних штрапаца у крвавим бојевима за слободу г. 1848 — 49., дођосмо наједанпут до сретнога положаја, да можемо у тојлој соби на тепане лепити на сваки папирић, што се зове „акт“, штемпллове, и да можемо слободно колико год хоћемо диван из ц. кр. трафике пушити.

После двадесетогодишње мучне борбе за нашу аутономију, доспесмо ево до пријатнога изгледа, да ће ту бригу од нас на себе да приме наши калуђери и наша влада, који су у братском договору већ и елаборат за то спремили.

После педесетогодишње жестоке препирке за нови српски правопис, у којој су скоро сви списатељи српски учествовали, и највише се против „књажевско-српског“ правописа борили, дочекасмо ево, да уговоре са Бонтуом, оптужбу против српског митрополита Михајила, декрете о збацивању српских учитеља у Србији и т. д. сасвим новим јотовским правописом писане читамо, и на њима потписе наших најпос то јанијих филолога видимо.

И тако дакле из свега овога видимо, да нам ни једна борба није узалудна, него ето свака нас доведе сретноме резултату. Као год што борехи се с пасу-

дем и сочивом извојјемо себи божиње прасе, тако дакле и борећи се ми шути са оним рогатима извојјемо себи увек реакцијоно прасе политичног и друштвеног натражњаштва.

Божић је дакле празник мира и весеља. Новинари се ваљају по слами, коју су преко целе године млатили. А мир и весеље владају по целом свету: у Македонији кољу Турци рају; у Бечу се на врат на нос краду милијони и убијају људи сами себе, остављајући породицу своју да се весели; у Русији се још једнако пали православни тамјан и динамит; у српским и хрватским новинама видимо силне ножеве, којима брат брату очи копа; у Шајкашкој су се општински школски фондови од милине истомили; по друмовима нам се кола до главчина у блато заваљују; летива је била до зла бога рђава и са порцијом и другим трошковима нашим у напачком сразмеру стојала — и тако сад о божићу можемо весели бити, вертеп носити, вина пити и певати.

Али, шала на страну, имамо ми и јаких разлога да се тешимо. Нећемо се до века у том стању налазити. Доћи ће време кад ћемо се сретно извући из овога пада. После сто година неће се од нас, који сад стењемо под разним теретима, никаква порција захтевати; нећемо се ни ским свађати по новинама, бићемо сви мирни и једнаки, нити ће се знати ко је господин ко ли слуга; ко је праведник, ко ли грешник; ко богат, ко ли убог; ко либералац, ко ли опозиција; ко се држао бечкеречког, ко ли кикиндског програма, јер ће онда бити „све прашина, све пепео, све сенка.“

Али како би било, да ми не мислимо за сад на то, него да још за раније гледимо, да вредноћом својом учинимо, да нам љиве боље роде, да један другом не копамо очи, да не крадемо туђе касе, да не

кољемо бедну рају, да не дирамо школске фондове, да оправљамо друмове, да не стварамо издајничке слаборате, да не скидамо невине учитеље, да не продајемо земљу Париским Чивутима, да не палимо разбојнички динамит и т. д., па можда би онда за живота још свога дочекивали божић заиста у миру и весељу, те би нам онда чаша вина о благим данима пријала боље него нектар, а печено прасе боље него амвросија?

Поздрављамо свима штованим читаоцима нашим долазеће празнике и желимо, да се скоро видимо, па ма то у нашој администрацији било; а ко не може лично да дође, нека нам се овоме поздраву одзове „поштанском упутницом“.

Здраво и сретно!

У Ш Т И П Ц И.

△ Сви листови без разлике партаја доносе уводне чланке са истим насловом и истоветном тенденцијом: Позиве на претплату.

* * *

+ Божићни пастирски поздрави биће и ове године дебели; јер ће бити пуни дебелих јерова (њ).

* * *

⊙ Једна вршачка учитељица заборавила је песму „Дјева днес“, те не уме да учи децу, како се та песма пева. Она је — вели — давно ту песму певала.

* * *

§ Чујемо да ће она иста депутација ићи на поклоненије и „Пестер Лојду“, да га моли, да допусти држање карловачког сабора на пролеће.

ПОДЛИСТАК

Никичина љубав.

Хумореска. — Написао Пуктало. —

(Свршетак.)

Прилично је времена прошло а он никако да изјави љубав Матилди. Госпођа је увек за време сахата седела уз њих. Бога ми и Јозефу се сада прохтело учити српски, те и он често долазаше. Никица је као дивљи мачак вребао на тренутак у ком би Матилду саму нашао. Но то му бејаше немогуће. Стога му не оста ништа друге, већ да и надаље подноси то стање у ком се тада налазио, док не дође тај жељени тренутак у ком ће се решити судбина његове прве љубави. Свако је вече мислио о томе, како ће она примити ту изјаву. „Боже мој, Боже! та што ме ниси надарио таквим умом, да могу провидити, шта други свет осећа. Многи би младић могао раније избавити коју госпођицу од те опасне болести „љубавне.“ А многа би душица могла много раније скинути „локот“ са рајских врата, отворити их а свога љубавника увести у рај, када би се без изјаве могло знати, шта ко осећа. Ја знам да она мене љуби, јер сам о томе потпуно уверен. Та зар није

полупала преп са цвећем због мене. Примила је крушке са особитом захвалношћу и још многих доказа имам, по којима као зрео човек могу судити да ме љуби. А ако је иоле малко вештија у испитивању младих људи по њиховом понашању, то је могла већ давно увидети, да ју љубим. Еј Боже, та поново ти вапијем, зашто не даде, да се срца код сваког пара заљубљених одма разумеју, јер може бити, да и она сиротица овако пати и чека згодан тренутак, да ми изговори, та ја те љубим, па да ми обавије своје нежне руке око врата. . . . А када бих био уверен, да заиста грамзи за богатством, то бих јој рекао: имам и ја свега доста, пођи за мене.

У истим мислима био је Никица једне вечери, када му листоноша донесе неко писмо. Никица је по рукопису познао да је од Зорњаче. Отвори и поче читати. Није право ни први редак прочитао а дође Мирко. „Ево писмо од Зорњаче“ рече Никица и поче на глас читати.

Драги Никица!

Давно је то било, када се нас двојица упознасмо, те од тога времена имали смо обојица доста прилика и времена, да један другог добро упознамо. Бар ја сам у томе вешт, да људе с којима се само неколико пута састанем — скроз упознам. Дружећи се с тобом већ толико година, упознао сам у теби човека, који цени пријатељство и ко-

* * *
 ☞ То је с тога, што кажу да је г. Тиса одговорио депутацији: Не могу вам ништа обећати, док не видим хоће ли то штети допустити Чивути око „Пестер Лојда.“

* * *
 = Хаџи-Лоја се вајка, што се он у Босни бо-рио за слободу, кад је могао и он дефраудирати какву масну суму у Угарској, те га овда неби протерали у Азију.

* * *
 4 Многи научењаци лупају главу о томе, ко је писао онај памфлет против Лазе Нанчића. Но ја чим сам опазио на стр. 8., где писац вели да „зазире“ од нечег, и да је то његово „зазирање“ основано, одмах сам видео, да то није писао човек, јер човек не „зазире“, то се каже само за коња.

* * *
 × У истом памфлету на 12. стр. вели се за неку учитељицу да је „мало више наведена“. Но не каже се ни од кога је, ни на шта је наведена била.

* * *
 □ А знате ли где је штампана та дерна брошура? У Темишвару, „код браће Мађара“. Па наравно, „браћа Срби“ не би таково што ни узели у посао, да каљају руке.

Налик на вашар.

Два земљака И. и Ф. први Србин, други Шваба пођу у страну место на вашар. Нуз пут ће И. приметити: „Комшија! Шта ми да путујемо баш до вашара, хајде да нас двојица направимо за нас вашар.“ (Србин је на Швабу био већ одавно киван, јер му је овај једаред украо пар гусака).

Комшија Ф. чији коњи и тако већ уморени беху прихвати драговољно И-ов предлог те тако добије И. као предлагач првенство да буде трговац. — Извади пољ, лулу са камишом, оцило и кремен са другим разним ситницама, седне и мете своју батину крај себе.

Шваба Ф. приђе трговцу назове „добар дан“ и запита за цену луле и камиша; после дугог цењања не могаше се погодити и Шваба вента ради пође из дућана; међутим га трговац (сетивши се својих гусака) својом батином добро полије.

Ф. се трже и повиче: „шта то би? ко то мене удари?“ Трговац му сасвим флегматично одговори: „не знам брате, знаш свет на вашару па немож човека ни смотрити добро.“ — Вашар се с’отим сврши и они окрену кући.

— ек —

Шта у који дан „не ваља“.

У понедеоник не ваља бити без новаца, — ал не за то што је понедеоник, већ за то, што је то малер.

У уторник не ваља ником позајмити кишобран, — јер ти може целе године киша за врат падати.

У среду не ваља просити девојку, — нарочито ако је девојка тупо глава а мати јој оштроконец.

У четвртак не ваља читати новине, — осим ако нађеш какве старе, од пре много година.

У петак не ваља код куће кувати — него се треба освртати ко ће нас позвати на добру рибу.

У суботу не ваља срести кредитора, — јер су кредитори суботом тако исто немилостиви, као и сваки дан.

У недељу не ваља ништа радити, — а то најбоље умеју они, који су се у томе прошли шест дана већ бали.

Н.

ји је кадар и своју главу за свога пријатеља заложити. Ја имам у Б. приличан број пријатеља, ал’ ни према једном не могу бити тако поверљив ни искрен, као према теби. „А шта ће ми поверити?“ питаћеш ти самог себе, када будеш ове редке читао. Одговор ћеш наћи у следећим речима, само ако будеш имао стрпљења, да их до краја прочиташ. — Када би се н. пр. то догодило — које је наравно немогуће — да се небо наоблачи, те да једно двадесет и неколико година непушта кроз себе сунчане зраке на земљу. Шта мислиш, како би се онда осећала створења земаљска, шта би радило „цвеће“? шта толике животиње? а шта би радио и како би се осећао и сам човек створен по облику и подобју божијем. Како би осећала и сама земља, љубезница сунчева, када не би кроз толико година видела свога љубезника сунце? А како би осећало и само сунце, када не би могло шиљати своје зраке на земљу? Све би било снужено, све би било невесело и као у ропству очекивало би онај дан, када ће се сунце разрачунати са облацима, растерати их и пустити своје вреле зраке на земљу и дубоко се загледати у њене исплакване очи, које би оно за неколико дана са својим зрацима изсушило. Како би се онда осећала створења земаљска, како би се обрадовало какво детенце од осам девет година, када би угледало сунце у свој величини његовој?

а? Нећу ти та осећања њихова описивати, јер сам потпуно уверен, да ти, са твојим умом можеш сам себи ту њихову радост представити. Но премда сунце, премда земља и сва створења на њој не дочекаше тако шта. Али мој живот, драги Нико, може се сравнити са тим немогућим догађајем. Живећи у учењу и тумарајући по овом божијем свету, забављајући се у разним друштвама, још ми божија премудрост не даде, да за мојих двадесет и неколико година наиђем на какав његов божански створ, који би ми био све и сва на свету. Али Бог је ипак милостив јер не хтеде допустити, да се у мени сасвим успавају та божанска осећања, која се једном речју зову љубав; већ ме посла, да путујем у А. оном лађом, у којој ћу натрапати на оно створење, које је он одредио, да у мени изазове та осећања. Опазивши то створење, крв ми поче трипут брже кроз читаво тело циркулирати и ја помислих, да сам се на ново на овај свет родио. Разговарао сам с њом и што сам као најлепши дар носио моме стрицу у А. — крушке — одабрах једну најлепшу и дадох јој. Али ми не би суђено, да дуго гледам тај створ. Бог ме је хтео кушати, е да ли могу подносити ту буру прве љубави и да ли ћу јој одолети. Ал опет му се сажали, гледећи са висине свога престола на једног због љубави непрестано снуженог сина свога. Пружи ми дакле прилику, да с

се ради те столице здружили и са црним ђаволом, а што не би Тиса са „црним грофом.“

Ђира. Авђелић се влада по Шекспиру, — сад је примио Хамлетову девизу, „бити или не бити — то је велико питање.

Спира. О, о, то нисам знао да Авђелић тако Шекспира слуша. Онда ми је жао —

Ђира. А шта ти је жао?

Спира. Онда ми је жао, што тај славан муж није на крштењу добио име Офелија.

Ђира. За што?

Спира. Онда би можда послушао и оне речи, које се валазе у Шекспиру: *Офелијо, иди у манастир!*

Ђира. Даклем Пироћанац је сад адвокат жељезничких подузетника у Србији.

Спира. Чудновато.

Ђира. Ни најмање чудновато. Ко је њих бранио онда, кад је још министром био, кад је друга посла имао, — што их не би бранио сада, кад друга посла нема.

опет с њом састанем. Теби могу захвалити, што ју опет видех. Мислио сам, да ћу бити блажен мислећи само на њу, јер ми слика њена у потпуној лепоти — по одласку моме из Б. — лебдијаше пред очима. Али не би тако. Дошавши кући, поче самном облађивати жеља, да будем веч-но уз њу. Ах та помисли само, ја, који нисам никада љубио, да доспем у ово стање. Но као човек, морам већ једном да учиним крај томе стању. Матилда је тај идол, који ја обожавам. Ти си с њом јако познат, проговори ко-у за твога пријатеља. Ако чезне за богатством, реци јој да сам и сам надарен благом земаљским. Ако ли пак не узхтеш мојој жељи одавати се, а ти ми бар јави за презиме госпођице, јер заборавих питати, када код тебе бејаш, а нисам добро ни чуо, шта је стари онога вечера про-мрљао — пак да јој пишем, да јој скинем све планете с не-ба, да јој јавим, да има неки З. који ју обожава, који ју љуби више него цео свет. Ал' само пожури, драги Нико, јер ја изгорех од љубави. Не учиниш ли ништа, то ћу сва-како, чим будем имао три дана слободна времена сам до-ћи. — Мирку изручи поздрав. — Знајући да не знаш ту-ђа писма чувати, то бојећи се, да ово неби доспело у чи-је руке нећу потписати мога имена, већ прими поздрав од твога

З.

Право! — Ала га је написао, е гледај ти њега. Ја

П у с л и ц е,

Што Бизмарку не импонира Европа, то је разумљи-во, — али што Тиси не импонира бекићева „Застава“ — то је тек непољатно.

Божих је празник мира. Али шта о томе миру пра-сици мисле, то они знају.

Наше јединче отишло на епитимију, па тамо постало мандатаром. Он сад вели, дај боже још само две таке епитимије, па ево ме на месту онога, кога сам тако увредио!

У Футогу има неки поп Лаза, коме је срце и душа кад може да гласа против Срба. Сад само не знамо, је ли тај попа човек „Турскога Народа“ ил човек „Нашег Доба“. —

Сад су изумели машину, која сама броји новце и заступа место касира. Тако машина ако побегне у Ам-ерику, Американци таки нам пошљу другу.

„Пророк“ приповетка г. Илијћа тако се допала Розегеру, — да ју је превео на немачки још пре него што је на српски изишла.

Из школе.

Катихета. Који ми зна казати, од чега је бог створио Еву?

Ђак. Ја знам. Од Адамовог сребра.

сам мислио, да сам ја луд а гледај тога, тај је три пута већма полудио од мене.

„Знао сам ја, да се и он заљубио у Матилду, ал да је дошло већ до тога степена, томе се нисам ни надао“ — рече Мирко. „Ти си сада између две ватре; или да ра-диш за њега, или да међу вама престане пријатељство.“

„Пријатељ ми је истина мио, ал' љубав, љубав. А најпосле шта бих му ја помогао, та нећу му ваљда ја би-ти проводација, та нисам ни за себе ништа изradio а камо л' за њега. Ја га сажаљевам, а ако хоће може и он мене; а теби ако је по вољи, можеш нас обојицу сажаљевати.“

„Па шта мислиш дакле чинити?“

„Помисли, шта би ти чинио, да теби ко год тако што напише“?

„Па ја бих му писао за презиме, па нека јој пише.“

„Шта! да јој пише — та тај би називао куле у пи-сму, те би јој још већма завртио мозак. Ја ћу му једно-ставно отписати, да је отпутовала куда год на два месеца а догле ћу и ја ваљда до чега доћи.“

Најпре је Бог себи браду створио — мишљаше Ни-кица — када је Мирко отишао. Дуго је Никица о томе пиесу — када је легао да спава — премишљао. „Шта би бил, да тај зацело дође. Какав је луд, тај би јој изјавио љубав пред нама свима, тај није кукавица као ја. Па зар

Бука. Има ли ове зиме гдегод добрих тоциљарака?

Шука. Има их доста у Бечу.

Бука. Па ко се тоциља?

Шука. Директори и касири разних новчаних завода са њиховим акцијама.

Бука. За то оне тако сад па да ју, јер су на клизавом путу.

Бука. Даклем је Бекић отишао од „Заставе.“ А како то?

Шука. То ти не умем српски казати.

Бука. Па кажи немачки?

Шука. Er ist gegangen worden.

Проба пера.

LXXIV.

Шта ли ћу боже сад написати.

А што да се бринем!
Од бриге се седи —
А седина данас
Велико не вреди.

Дигнућу високо
Моју црну главу, —
С висине ћу спазит'
Какву цуру плаву.

На њојзи ће бити
Свилена либада.

Носићем ће пружат'
На десет хиљада.

Имаће манира
Углађени, фини;
Биће здраво налик
Својој славној стрини.

А ја ћу је гледат
Што најлепше знадем
(К'о да из свог врта
Леп пупољак крадем).

Она ће ме питат':
Што сам тако оран?
А ја ћу јој рећи:
„Слуга сам покоран!“

LXXV.

Ово се не сме превести на стране језике.

(Јер се и не може.)

Родила је мајка
Девет п о с о б а ц а;
А п о с о б а ц сваки
П о с'о за пећ б а ц а.

Е дабогме, мајци
Била б' већа дика,
Да ј' родила девет
Вредних раденика.

да ја будем гори од њега. Та нећу — првом приликом изјавићу јој моја осећања па макар шта од мене било.

Када је Мирко дошао у свој квартир — затече и он од Зорњаче лист у ком му овај јављаше: како је дознао да Никица љуби Матилду, и да му је ради тога писао лист, да би га само једио. „Ја знам — говораше — да ће ти га Никица показати, с тога те молим, да ми јавиш, како се осећао при читању тога листа. Али му немој казати, да је шала, док се ја с њим не састанем.“

Када је сутра дан Никица отишао на предавање к Матилди, чује, да је Јозеф синоћ отпутовао на велику вежбу, која ће трајати скоро месец дана. Никици је ово јако мило било, те мишљаше, ако сада ништа не израдимо, онда збогом Матилдо. . . .

На две недеље после овога догађаја, био је имен-дан старчев. Никица је по њиховом слуги добио позив, који је Матилда српски написала, она га је хтела обрадовати доказом да је већ толико научила српски. Никица се тада први пут усуди, да нешто напише Матилди. Узе дакле једно парче папира и написа јој, како му је особито мило, што су се и његове маленкости сетили и т. д. од љубави ништа не спомену. Тај дан се Никица јако угладио. Мирко је прошао био поред њега и не позвавши га. Е, ал

није ни чудо, та изрекао је још јутрос своје данашње начело: сад или никад.

Када је Никица дошао у кућу свога битиимајућег старца, чује глас Матилдин у башти. Била је сама и нешто је тихо певала. „Никад боље“ — помисли Никица — и пође у башту. Када је пред врата баштенска дошао опазити, како Матилда притискује неку хартију на груди и говори: ах Боже, што га већ нема! Када је Никица то чуо није знао од узбуђења шта ће да ради. „Ах, како мој листић милује.“

Он зацело мишљаше, да је то његов листић, који Матилда притискује на своје груди. Али се јако варао. Матилдин отац добио је тај дан депешу од Јозефа, који му јављаше, да је добио допуст на четири дана и да долази данас у дванајет сахата. Матилда је узела ту депешу и будући није могла од узбуђења у соби дисати, отишла је у башту и та депеша била је листић, који она држаше у руци.

Никица је отварао врата од баште, кад стадоше нека кола у ходнику и чуло се за његовим леђима звецкање сабље, које Никица у својој узбуђености није ни приметио. — Бејаше Јозеф. — Никица уђе у башту и не обзирући се. Када је Матилда иза леђа Никициних опазила Јозефа, узвикну весело и потрчи му на сусрет са раширеним рукама. Никица мислећи, да се то њега тиче, ра-

LXXVI.

Како стојимо са шалом и како са бокалом.

Често бива чиста шала
Брш око бокала.
Никад није чиста шала
Никла из бокала.

Семе ј' њено у души
Доброћуда света,
А бокал је само каткад
Залије, па цвета.

Г—д—н.

Заборавио брицу. . .

Покојни Игњат крајцарош имао је обичај да често у бирцу осване, (а то је као варошки кочијаш научио.) Једно јутро дође опет случајно у зору кући, а жена одмах с' врата: сад се долази кући јел? ушло сто вила у тебе, и већ како је она знала китила га је. С једне стране жена, с друге стране деца — дигли кућу на главу, да се сиромаша Игњат нашао у запару. Кад му је додијало женино чантрање рече о-чајно: идем у Тису. Иди врат сломио, дода жена.

Игњат оде до Тисе станс на обалу и стаде мерити очима таласе, повда се поче по цепови пипати као да нешто тражи, после се окрене, па хајд кући. Кад уђе у собу жена га запита: што се ниси стама-нијо а? Та заборавио сам брицу, одговори Игњат, затим се извали низ пећ па поред женина зрпчања, — слатко захрче.

Б.

шири руке и рече: овамо, злато моје, у наручја твога до гроба љубећег те Никице! Када је Матилда то опазила сврне мало десно. Никици се навуче неки мрачак на очи и кад се тај мрак развије опазе он Матилду у наручју Јозефовом.

Никица није тај дан ишао на обед. А и како би ишао после таквог малера. Оде у свој квартир да се одмара. А како се неби одмарао; та један човек пао с тавана, па је морао сести, да се одмара а како не би он. — После подне оде на предавање. Када се кући враћао, чује, како се код Матилде срећна браћа веселе а њему није сућено. То вече чуо је, да се Матилда „обручила“ а с киме то већ сви знамо. — Сутра дан се отселио у други стан — —

Никица је свршио осми разред и отпутовао из Б. После је слушао на неком економском заводу и вратио се као свршен економ кући. Није прошло ни два месеца, како се као свршен човек кући вратио, а Мирко и Зорњача добише бурунтије у којима их Никица позиваше у сватове. Заволео је једну Сркињу и њом се венчао. У сватовима било је разговора и о Матилди. Његова млада чула је, где се нешто разговара о некој Матилди, ал шта је у ствари то не знађаше а неће ни знати, осим ако буде у нашем „Стар-малом“ читала. Шта је пак мене натерало, да Никичину љубав изнесем на јавност? Ништа друго већ то: што ме није хтео у сватове позвати.

Промену се.

Састала се два господина на улици.

А. О, добар дан, господин Марковић. Одкуд ви тако?

Б. (Зачуђен) Молим понизно, ви се варате.

А. Та зар се не сећате, ми смо пре три године заједно путовали на лађи. О, о, ала сте се много променули!

Б. Ја се мога века никад нисам возао на лађи.

А. Али ви се зовете Марковић, јелте?

Б. Не, ја се зовем Алексијевић.

А. Шта ни Марковић се више не зовете!! — кажем ја да сте се страшно променули.

Прва година црна и крвава. . .

Нека нова млада све се тужила свекрви, како јој је тешко толико радити, дворити, сваком угађати и шта ти ја знам. Е, раво моја, така је прва година „црна и крвава“, одговори свекрва, ал биће то све боље док та прва прође.

Кад прође година дана, једно јутро рече млада свекрви: Мамо! моја прва горка и крвава прође, оне су друге твоје. Тако је и било. Сна се мало по мало отме сасвим, те мами како која настајала, а она све „црња и гора.“

Б.

Од куд ми име зна. . .

Један Ађанин отиде у Бечеј на вашар, па кад је доста којешта напазарио и што му је требало и што није — (наравно без новаца) украде још на послетку један комад платна, метне под кабаницу — па терај колима. Ћочар примети па терај за њим, а све виче: Живањ, живањ елејбе! Један одуд, други одопуд те ти мога Живана (јер тако му је било баш право име) увате, и с' апетитом га се наламају. Кад је са ћочарем раскрстио, оћу рећи: кад је десетороструко платно платно оде кући.

Једно ће вече приповедати својима, како је прошао на вашару бечејском па напоследку рече: ал одкуд ми је име погодио!? (Мађарски „Живањ“ значи „лопов“.)

Б.

Шта би био.

Учитељ. Даклем сад сам вам разјаснио шта је то дужник, а шта је веритељ. Сад да видим, јесте ли ме добро разумели. Стево, тебе питам, кад би ја твоје оцу узајмио сто форинти, шта би твој отац био? Стева. Дужник.

Учитељ. А шта би ја био?

Стева. Ви би били луди, — јер вам никад не би вратио.

Многи нам се обраћају после више месеца, са потраживањем појединих бројева, које смо им у своје време послали, али они су их другом дали или сами забацили, па би хтели да им по ново исте бројеве бесплатно пошљемо, које нам није могуће учинити све дотле, докле нам исти не пошљу припадајућу своту за те поново тражене бројеве. Што је право и богу је драго, а сваку завремену рекламацију радо ћемо уважити.

Издаваштво „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима су разасла-те нарочите карте и сада уз овај број црвене це-дуље, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, како би се опростили непреста-них опомена и ми досаднога посла.

Администрација „Стармалог.“

Нове књиге,

послате уредништву на приказ.

Песме Мите Поповића (1874—1884). У Земуну. Издање књижаре Ђермекова и Матића 1884.

Полаженик. Божићни дар српској деци од Браца Јове. У Н. Саду. Штампарија А. Пајевића. Цена 30 нов. или 70 пара динарских.

Херцег нови, у спомен педесетогодишњице му. Сабрао и сложио Томо Крстов Поповић. У Задру, печатња Н. Водицке 1884. Прештампано из „Српског Листа“ Цена 40 новч.

Prve Pjesme Josipa Milakovića. Božićnice. U Zagrebu, u komisiji antikvara Ivičić u Strmecki. 1884.

Mali Sviet. Pjesmice mladeži hrvatskoj. Spevao Josip Milaković. U Zagrebu, Tisak i naklada A. Brusine. 1885.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„СРПСКОГА ЛИСТА“

У ЗАДРУ.

До мало навршује се година пета у животу „Српско-га Листа“, и улазимо у нову, шесту. За ово вријеме могли смо се добро познати, те између нас и наших пријатеља не треба престављања.

Нама би најдраже било, кад би на преласку из старе године још могли укинути и обичну препоруку, мреку у сваком погледу, ако ништа друго, а оно што је досадна и ономе ко је пише и ономе ко је чита. Али таке су прилике наше, таки удес свију наших независнијих листова

Молимо дакле наше читатеље, да претплатом не одуљују. Нека се и дужници наши сјете своје дужности. Препоручујемо пак пријатељима, којијем је лист на срцу и ствар, коју он брани, да се за једно и друго заузму. Одлучили смо не слати лист без претплате. Ако смо преко ове одлуке ипак коме слали, то смо радили, да се жалбама уклонимо, које се обично подижу на сваку обуставу листа. Виће сад и нама слободно таке читатеље опоменути и, кад то не би помогло, тражити законите помоћи.

Пријатељи већ знаду наш положај. Од точне претплате зависи опстанак и напредак овога листа.

Уредништво и администрација
„СРПСКОГ ЛИСТА“

КРАСНИ БОЖИЋНИ ДАРОВИ

(ноји могу поднети и за „материце“ и за „очеве“).

„Срп. Илуст. Новине,“	1—12 бр. у дивот-корицама	4 ф. —
„	1—36 „	12 ф. —
„	1—36 „ позлаћ. кориц.	13 ф. —
„Невен“	Чика Јовин лист за 1880 у дивот-кориц.	2 ф. 60
„	„	1881 „
„	„	1882 „
„	„	1883 „
„	„	1884 „
Певанија Змај-Јована Јовановића, десет свезака у дивот издању укоричено		8 ф. —
Исто издање за народ неповезано.		4 ф. —
Стража књига за науку књижевност и друштвен живот, за 1878—1879, шест књига		6 ф. —
„Стармали“ лист за шалу и сатиру за 1878		2 ф. —
„	1879	4 ф. —
„	1880	4 ф. —
„	1881	4 ф. —
„	1882	4 ф. —
„	1883	4 ф. —
„	1884	4 ф. —
Две студентске расправе И. Руварца		— 60
Основно начело, критички увод у општу филозофију. написао Др. Лаза Костића		— 60
Почетнице природних наука десет св. укоричених		5 ф. —
„Радован“ тврдо укоричен 1—4 св. уједно		1 ф. —
Приповетке мојој кћери од Ј. Н. Буља I. и II. св.		1 ф. 20
Савети „		1 ф. 20
Оцеви и деца роман од И. Тургењева		1 ф. —
„Привреда“ економски лист за 1880. укоричена		1 ф. 50
Најважнији проналасци у 19 веку са 45 слика		1 ф. —
Илустрована ратна хроника седам свезака или 29 табака вел. 4-не са 104 слике		3 ф. —
Здравље и напредак наше деце од Дра М. Јовановића		— 60
Енох Арден од Тенисна, превод Змај Јована Јовановића		— 50
Из српског живота, приповетке С. В. Поповића		1 ф. —
Народни лечник од дра М. Јовановића 1—8 св.		2 ф. —
Бадњак, дарак доброј деци од чика Стеве		— 25
Женидбе, у јуначким народним песмама 338 стр.		— 60
Новина, роман Ивана Тургењева превод II. Тодоровића I. и II. св.		1 ф. 40
За слободу, слике из Херцеговачке и Црногорске војне 1878—1879 од Ј. Холечека I. и II. св.		1 ф. 40
Ревизор од Н. Гогоља, превод II. Тодоровића		— 50
Приповетке из историје свега света. Стари век.		— 80
Ћимнастичке игре са сликама I. део		1 ф. —
Велика катавасија од проф. Ђорђа Петровића		1 ф. —

Ко поручи за 10 фор. ових књига добија 25% рабат,

а ко поручи још више, добија највећи књижарски рабат.

Издавалац-шtamпарија А. Пајевића у Н. Саду.

СРБИНОВИ ЗАПИСНИЦИ

записује Србин-Милош Грабовачки.

ИЗИЛАЗЕ МЕСЕЧНО ЈЕДИНПУТ

Цена је за целу годину 60 новчића.

За годину ко претплати, Родољуба — скупљачима,
Тај се неће баш кајати; Нек је знао ово свима;
Јер на мање бригу ствара, Пет ко скупи претплатника.
Због шесет крајцара. — Фрај примерак записника.

Претплата се прима непрекидно од сваког броја, још се могу добити сви бројеви. — Први број изашао је месеца јула. — Новац ваља слати поштанском упућницом.

У Земуну, децембра 1884.

Србин Милош Грабовачки.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“

Скоро ће се навршити година 1884, а настаће нова година 1885.

Година у коју ћемо, ако Бог да ступити, биће у многом погледу знаменита за Црну Гору.

Те године навршиће се 400 година, како је престоница зетска са столицом зетскијех Господара пронесена на Цетиње.

Те године славиће се 400 година, како је зетски Господар, Иван Црнојевић, сазидао на Цетињу храм пресвете Богородице и при њему основао манастир с митрополијом.

Те године навршиће се 25 година, како срећно влада

Црном Гором љубљени Господар њен, Његово Височанство Кнез Никола I.

Те године навршиће се 25 година срећнога и Богом благословеног брака Њиховијех Височанстава Књаза и Књагиње.

Те године, ако Бог да, биће довршен „Зетски Дом“, и моћи ће се свечано отворити тај давни храм просвјете у Црној Гори.

А у Војвој је руци, што нам поврх свега тога, будућност у крилу своје носи.

Па ко је рад, да прати те и друге догађаје и прилике које могу настати у Црној Гори, позивамо га да се претплати на овај лист, који ће вјерно и тачно извјештавати о свему што се буде догађало у Црној Гори.

Цијена је „Гласу Црногорца“:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ):

На годину . . . 6 фор. а вр.

На по године. 3 " „ 50. п.

На три мјесеца 1 " „ 50. п.

За све друге земље:

На годину . . . 20 франака

На по године. 10 "

На три мјесеца 5 "

Претплатници из АУСТРО-УГАРСКЕ (и БОСНЕ и ХЕРЦЕГОВИНЕ) нека шаљу своју претплату поштанском упутом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплату из Србије на наш лист прима само књижара Велмира Валожића у Биограду.

Претплатници с других страна нека шаљу своју претплату у плаћеном до Цетиња писму на управу „Гласа Црногорца“ на Цетиње.

Како је Цетиње прилично удаљено од оних мјеста, гдје „Глас Црногорца“ има својих претплатника, то се препоручује свијема, који су ради тај лист у години 1885 држати, да се изволе за рана с претплатом пријавити, како би им на вријеме листови стигли и да им не би који лист од нове године изостао.

Уједно се опомињу сви, а нарочито претплатници из Босне и Херцеговине, да не шаљу претплату у неплаћеном до Цетиња писму, јер у том случају изложени смо ми глобама, које морамо сносити без икакве невоље.

Од почетка нове године 1885 почеће у листку „Гласа Црногорца“ излазити Менгенс-нов веома занимљиви роман: Фијакер бр. 13.

Цетиње, 15. Децембра 1884.

УПРАВА

„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА „НЕВЕН, ЧИКА ЈОВИН ЛИСТ“, који ступа у шесту годину свога непрекиднога излажења у српски свет.

Признање из свију крајева српских, — истрајност издавачева, — трудба и необорива воља уредништва уз припомоћ, која полако, али све то боље прирашћује, уродила је плодом бар толико, да овај лист сада ведријим оком сме погледати у своју будућност. Али су нам од скоро и трошкови знатно повећани; нарочито нас илустрације много више стају, јер се само право на отштампавање неких илустрација мора скупо плаћати.

Да би могли овај лист одржати не само онакав какав је до сада био, већ да би могли у сваком погледу и у напред коракнути, потребна је материјална припомоћ дојакошњих и нових претплатника. Порасте ли број претплатника са неколико стотина, ми ћемо онда у стању бити да цену листа обалимо те тако и сиромашнијим кућама још приступачнијим га учинимо.

За то молимо, ко је пријатељ овоме листу, да се у околини својој за проширење његово заузме; а богатије куће молимо, да „Невен“ не само за себе већ још и за које сиромашно дете наруче, — а ми ћемо име њихово, као добротвора дечијих на јавност прибележити. Учитељима српским и до сада смо много благодарни, а надамо се да ће од сада још и више за „Невен“ поради, — јер они много могу да учине кад се само својски за неку ствар заузму.

Још се могу добити сви дојакошњи бројеви „Невена“ укоричени у обичним, тврдим и у дивот-корицама. Цена је „Невену“ 1880. 2. ф. обичан тврд повез, у дивот-корицама 2 ф. 60 новч. Свака друга година (1881. 1882. 1883. 1884.) са 24 табака укоричена у јаке тврде корице 4 ф. у дивот-корице стаје 4 ф. 60 н. Ко поручи код нас сви пет година уједанпут, добија јефтине са 20%. Ово нарочито препоручујемо школским и приватним библиотекама. Могу се наручити и саме дивот-корице за 60 нов. ком. а по исту цену нашим претплатницима и повезујемо „Невен“ у дивот-корице.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 фор. За Србију и Црну Гору и за остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара, или 2 фор. 50 новч. на пола године.

Скупљачима дајемо врло радо 10% од скупљене претплате, или сваки 11-ти примерак бесплатно.

Претплата се шаље на издаваштво у Н. Сад, — и то молимо што пре, како би знали у колико примерака да се „Невен“ штампа.

У Новом Саду пред божић 1884.

Издаваштво „Невена“

Чика Јовиног листа.

Види додатак „Стармалом.“